

Buugga Daanyeel - Boqol iyo Konton iyo Toddoba

Furfuridda Astaan-maalmeedka Nebinimo ee Ku Saabsan Cyrus ee Kitaabka Daanyeel

Jeff Pippenger
2024-03-25

Aayadda koowaad ee cutubka tobnaad, waxaa naloo sheegay inay ahayd sannaddii saddexaad ee Kuros; hase yeeshee cutubka koowaad, waxaa naloo sheegay in Daanyeel noolaa oo keliya, ama sii jiray, ilaa sannaddii koowaad ee Kuros.

Oo Daani'eelna wuu sii joogay ilaa sannaddii kowaad ee Boqor Kuros. Daani'eel 1:21.

Laba sannadood Kuuros wuxuu asal ahaan si wadajir ah ula talinayay Daariyus kii reer Maaday ahaa; sidaas darteed waxay ahayd sannadkiisii saddexaad, hase yeeshee sidoo kale waxay ahayd sannadkiisii kowaad.

Sannaddii saddexaad ee Kuros oo ahaa boqorkii Faaris ayaa wax loo muujiyey Daanyeel, kaas oo magiciisa loogu yeedhay Belteshassar; oo wixii la muujiyeyna run bay ahaayeen, laakiinse wakhtigii loo qoondeeyey wuu dheeraa; oo isna wuu gartay wixii la muujiyey, oo araggana wuu fahmay. Daanyeel 10:1.

Si sii nebinnimo ah Kuuros waxaa lagu soo bandhigayaa riyooyinkii ugu horreeyey iyo kuwii ugu dambeeyey ee Daanyeel. Daanyeel cutubka kowaad, sida mar hore loogu sheegay qormooyinkii hore, wuxuu matalaa malaa'igta kowaad ee Muujintii cutubka afar iyo tobnaad. Marka malaa'igta kowaad lagu aqoonsado wax sii sheegidda, waxay leedahay dhammaan astaamaha nebinnimo ee saddexda malaa'igood ee Muujintii afar iyo tobnaad. Saddexda tallaabo ee injiilka weligiis ah ee lagu matalay malaa'igta kowaad waa: "Ilaah ka cabsada," "ammaan siiya," waayo, "saacaddii xukunkiisu waa timid."

Maxaa yeelay Daanyeel iyo saddexdii geesi ay "Ilaah ka cabsadeen," waxay doorteen inay diidaan cunnadii Baabuloon oo ay sii ahaadaan kuwa qudaarta cuna. Imtixaankii muuqaalka ahaa ee xigay, Daanyeel iyo saddexdii geesi waxay "Ilaah ammaaneen" muuqaalkooda caafimaadka qaba, taas oo ka soo horjeeday kuwa cunay cunnadii Baabuloon. Saddex sannadood dabadeed, "saacaddii xukunka" ayaa timid markii Nebukadneesar uu imtixaamay oo uu ogaaday inay toban jeer ka xigmad badnaayeen dhammaan xigmadyahannadii Baabuloon.

Saddexda tallaabo ee injiilka weligiis ah ayaa sidoo kale lagu metelay cutubka ugu dambeeya ee Daanyeel sidii habkii uu korodhka aqoontu ku nadiifinayo, ku caddaynayo, kuna tijaabinayo kuwa lagula xisaabtamayo iftiinka la furay wakhtiga dhammaadka. Cutubka koowaad ee Daanyeel, sida kan ugu dambeeya, waxaa lagu aqoonsaday saddexda tallaabo ee malaa'igta koowaad, taas oo ay ku jiraan saddexda malaa'igood oo dhan. Maadaama cutubka koowaad uu yahay injiilka weligiis ah ee malaa'igta koowaad, cutubka labaad ee Daanyeel wuxuu metelayaa malaa'igta labaad ee

Muujintii afar iyo tobnaad, halkaas oo lagu metelay imtixaanka sawirka bahalka ama sawirka Masiixa, sida uu ahaa imtixaankii labaad ee saddexda tallaabo ee cutubka koowaad.

Maaddaama cutubyada kowaad iyo labaad ee Daanyeel ay metelaan malaa'igta kowaad iyo tan labaad ee Muujintii afar iyo tobnaad, cutubka saddexaad iyo imtixaankii bannaanka Duura wuxuu metelaa farriinta malaa'igta saddexaad, oo leh digniinteeda ah inaan la qaadan calaamadda bahalka. Cutubka kowaad ee Daanyeel waxaa lagu xusaa sannaddii kowaad ee Kuuros, cutubka tobnaadna, oo ah riyadii ugu dambaysay ee Daanyeel, Kuuros waxaa lagu soo bandhigaa sannaddiisii saddexaad; hase yeeshee, waxaynu og nahay in sannaddaas saddexaad ay tahay sannaddiisii kowaad, waayo Daanyeel wuxuu sii jiray oo keliya ilaa sannaddii kowaad ee Kuuros.

Sidaas darteed Kuuros waa astaan sannad koowaad ah oo ka kooban saddex sannadood. Isagu waa astaan farriinta malaa'igta koowaad. Sannadka koowaad ee Kuuros waxaa lagu sheegay aayadda ugu dambaysa ee muujintii koowaad ee Daanyeel, dabadeedna mar kale aayadda koowaad ee muujintii ugu dambaysay ee Daanyeel. Waa muhiim in la garto astaanta nebiyadeed ee Kuuros, waxaana marka hore aqoonsanaynaa in uu matalo farriinta malaa'igta koowaad. Tan waxaa nebiyad ahaan lagu ogaan karaa xaqiiqda ah in Daanyeel uu sannadkiisii saddexaad u aqoonsanayo sidii sannadkiisii koowaad; laakiin waxa ka sii muhiimsan, waxaa lagu aqoonsanayaa amarkii ugu horreeyey ee uu ku dhawaaqay.

Halgankii uu Jibriil kula jiray boqorradii Faaris cutubka tobnaad wuxuu ku saabsanaa sidii Kuuros loo gaadhsii lahaa heerka uu ku fulin lahaa oo uu ku dhawaaqi lahaa kii ugu horreeyey saddexda digreeto, kuwaas oo Yuhuudda u oggolaan lahaa inay soo noqdaan oo ay dib u dhisaan Yerusaaalem iyo macbudka. Digreetadii saddexaad ayaa calaamad u noqon lahayd bilowga wax sii sheegidda laba kun iyo saddex boqol oo sannadood, taas oo dhammaatay markii malaa'igtii saddexaad timid Oktoobar 22, 1844. Digreetadii saddexaad waxay matalaysay malaa'igtii saddexaad, sidaas darteedna digreetadii kowaad ee Kuuros waxay matalaysay imaatinkii malaa'igtii kowaad sannadkii 1798. Kuuros wuxuu matalaa malaa'igtii kowaad, sababtaas aawadeedna, kitaabka Daanyeel sannadkiisii kowaad wuxuu matalayey saddex sannadood.

Sidaas darteed, Kuuros wuxuu metelaa “wakhtiga dhammaadka,” waayo waxay ahayd markii malaa'igtii kowaad (Kuuros) ay timid sannadkii 1798, in “wakhtiga dhammaadka” yimid oo kitaabka Daanyeel la furfuray. Magaca Kuuros waxaa la rumaysan yahay inuu ka soo jeedo eraygii Faarisigii hore ee “Kūruš,” oo macnihiisu yahay “qorrax,” oo lagu daray erayga Ceylaamiga ah ee “kursh,” oo macnihiisu yahay “carshi,” taasoo tilmaamaysa xidhiidh la leh amarka boqornimo ama boqornimada. Ishacyaahna wuxuu si la mid ah uga hadlayaa astaamaha Kuuros.

Kan Kuuros ku saabsan ayaa yidhaahda, Isagu waa adhijirkayga, oo wuxuu wada fulin doonaa wixii aan ku farxo oo dhan; isagoo xataa Yerusaaalem ku leh, Waa lagu dhisi doonaa; macbudkana, Aasaaskaaga waa la dhigi doonaa. Rabbigu wuxuu kanu leeyahay kuwiisa la subkay, Kuuros, kaas oo aan gacantiisa midig qabtay, si aan quruumaha hortiiisa ugu hoosaysiiyo; oo waxaan dabcin doonaa dhexda boqorrada, si aan hortiiisa ugu furo albaabbada laba-baalka ah; oo albaabbaduna lama xidhi doono; anna hortaada waan tegi doonaa, oo meelaha qalloocanna waan toosin doonaa; albaabbada naxaasta ahna waan jejebin doonaa, oo biraha birta ahna waan kala goyn doonaa; oo waxaan ku siin doonaa khasnadaha mugdiga, iyo

maalka qarsoon ee meelaha sirta ah, si aad u ogaato in aniga oo ah Rabbiga, kan magacaaga kuugu yeedha, aan ahay Ilaaha reer binu Israa'iil. Yacquub oo addoonkayga ah aawadiis, iyo Israa'iil oo aan doortay daraaddood, ayaan magacaaga kugu yeedhay; xataa naanays baan kuu bixiyey, in kastoo aadan i aqoon. Anigu waxaan ahay Rabbiga, oo mid kale ma jiro, Ilaah kalena aniga mooyaane ma jiro; waan ku xoogeeyey, in kastoo aadan i aqoon; si ay uga ogaadaan qorrax ka soo bixidda iyo galbeedkaba in aan aniga mooyaane mid kale jirin. Anigu waxaan ahay Rabbiga, oo mid kale ma jiro. Ishacyaah 44:28–45:6.

Quruus wuxuu astaan u ahaa Masiixa, waayo, wuxuu ahaa “kii Rabbigu subkay” oo waxaa loogu yeedhay “adhijirka” Ilaah, kaas oo Yerusaaalem dhisa oo aasaaska macbudka dhiga. Isagu waa kan ku lug leh furitaanka irrada xiran, sida Masiixu yahay Kan fura oo ninna ma xidho, oo xira oo ninna ma furo. Oo Quruus waxaa la siiyaa “khasnadaha gudcurka iyo maal qarsoon oo meelo sir ah ku jira.” Quruus wuxuu dhammaystiraa dhowr calaamadood oo jidka ku yaal oo ku saabsan xariiqda dhaqdhaqaaqyada dib-u-habaynta.

Wuxuu calaamadiyaa wakhtiga dhammaadka, marka malaa'igtii kowaad timaaddo, marka kitaabkii Daanyeel la furo oo markaasna ay korodho aqoon ka timaadda “khasnadaha gudcurka iyo maalka qarsoon ee meelaha sirta ah.” “Khasnadaha gudcurka iyo maalka qarsoon ee meelaha sirta ah” ayaa ka kooban “aasaaska” la “dhisayo,” iyo “macbudka” la “dhigayo.” Masiixa, oo Kuuros lagu sii astaanqeexay, waa “kii Rabbigu subkay,” sida Masiixa loo subkay markii la baabtiisay. Sidaa darteed Kuuros ma aha oo keliya imaanshaha malaa'igta kowaad, ee sidoo kale waa malaa'igta labaad ee awood siisa malaa'igta kowaad marka ay soo degto, sida Ruuxa Quduuska ah u soo degay markii Masiixa la subkay. Oktoobar 22, 1844 Masiixu wuxuu furay albaabka ama “iridda” u gasha Qaybta Ugu Quduusan, taas oo ahayd irid la xidhay. Kuuros sidoo kale wuxuu calaamadiyaa imaanshaha malaa'igta saddexaad.

Kuuros waa malaa'igtii kowaad, malaa'igta kowaaduna waxay leedahay dhammaan curiyeyaasha saddexda malaa'igood oo dhan. Kuuros waa wakhtiga dhammaadka ee 1798, markii malaa'igtii kowaad timid. Kuuros wuxuu ka dhigan yahay Agoosto 11, 1840 markii farriintii malaa'igta kowaad la xoojiyey (la subkay). Wuxuu ka dhigan yahay hawsha dhigista aasaaska, sida ay u meteshay soo saaristii jaantuskii 1843 bishii Maajo 1842. Wuxuu ka dhigan yahay dhismaha macbudka, sida labada kooxood loogu kala saaray niyad-jabkii kowaad ee Abriil 19, 1844, wuxuuna ka dhigan yahay kala-soociddii labaad ee niyad-jabkii weynaa ee Oktoobar 22, 1844.

Dhammaan calaamadaha jidka ee dhaqdhaqaaqii dibuhabaynta ee Millerites waxa lagu astaysay Kuuros, sidaa darteedna calaamadahaas jidkuna waxay sidoo kale astaynayaan calaamadaha jidka ee dhaqdhaqaaqa boqol iyo afartan iyo afarta kun. Dhaqdhaqaaqii Millerites waxaa ka horreeyey calaamadaha uu Masiixu aqoonsaday inay ka horrayn doonaan taariikhda Millerites.

“Waxsii sheegiddo ma aha oo keliya inay sii sheegto habka iyo ujeeddada imaatinka Masiixa, laakiin waxay sidoo kale soo bandhigtaa calaamado ay dadku ku garanayaan goorta uu soo dhowaado. Ciise wuxuu yidhi: ‘Waxaa jiri doona calaamado qorraxda, iyo dayaxa, iyo xiddigaha dhexdooda.’ Luukos 21:25. ‘Qorraxdu way madoobaan doontaa, dayaxuna iftiinkiisa ma bixin doono, xiddigaha samaduna way soo dhici doonaan, xoogagga samooyinkuna way gariiri doonaan. Oo markaasay arki doonaan Wiilka Aadanaha oo

daruuraha ku imanaya isagoo leh xoog weyn iyo ammaan.’ Markos 13:24–26. Muujiyuhu sidan ayuu u tilmaamayaa calaamaddii ugu horraysay ee ka horraynaysay imaatinka labaad: ‘Waxaa dhacay dhulgariir weyn; qorraxduna waxay noqotay madow sida joonyad timo laga sameeyey, dayaxiina wuxuu noqday sida dhiig.’ Muujintii 6:12.”

“Calaamooyinkan waxaa la arkay ka hor furitaankii qarnigii sagaal iyo tobnaad. Oofinta waxsii sheegiddan darteed waxaa dhacay, sannadkii 1755, dhulgariirkii ugu xumaa ee abid la diiwaangeliyey.” The Great Controversy, 304.

Calaamadihii ku dhawaaqay Imaatinka Labaad waxay bilaabmeen wax yar ka hor 1798, sannadkii 1755. Sannadka 1798 wuxuu ahaa dhammaadkii maxaabiisnimada reer binu Israa’iil ee ruuxiga ah ku jireen Baabuloonta ruuxiga ah, taas oo Sister White ay barayso in lagu sii tusaaleeyey maxaabiisnimadii dhabtaa ee reer binu Israa’iil ee dhabta ah ku jireen Baabuloon tii dhabta ahayd, taas oo dhammaatay dhammaadkii toddobaatanka sannadood ee maxaabiisnimada, markii Kuuros ka soo galay irdihii furnaa oo qabsaday Baabuloon, oo dilay Belshazzar.

“Maanta kiniisadda Ilaah waa u xor inay sii waddo oo ay dhammaystirto qorshaha rabbaaniga ah ee badbaadinta qoom luntay. Qarniyo badan dadka Ilaah waxay ku hoos jireen xayiraad lagu saaray xorriyadahooda. Wacdinta injiilka ee daahirmimadiisa waxaa la mamnuucay, ciqaabihii ugu adkaa na waxaa lagu soo rogi jiray kuwii ku dhiirrada inay ka hor yimaadaan amarrada dadka. Sidaas darteed, beertii canabka ee weynayd oo anshaxa ee Rabbiga waxay ku dhowaatay inay gebi ahaanba cidlo ahaato. Dadka waxaa laga qariyey iftiinka ereyga Ilaah. Mugdiga qaladka iyo khuraafaadku wuxuu hanjabay inuu tirtiro aqoonta diinta runta ah. Kiniisadda Ilaah ee dhulka joogta waxay si dhab ah ugu jirtay maxaabiisnimo muddadan dheer ee silcinta aan kala go’a lahayn, sida ay reer binu Israa’iil maxaabiis ugu ahaayeen Baabuloon intii lagu jiray xilligii masaafuriska.” Prophets and Kings, 714.

Dhammaadka toddobaatanka sannadood ee Baabuloon waxay tusaale u ahayd 1798, waxaana jiray calaamado ka horreeyey 1798, kuwaas oo ku dhawaaqay in soo-noqoshada Masiixu ay dhowaatay.

“Imaatinka ciidanka Kuuros ee hortooda derbiyada Baabuloon waxay Yuhuudda u ahayd calaamad muujinaysa in samatabbixintoodii maxaabiisnimada ay soo dhowaanaysay. In ka badan qarni ka hor dhalashadii Kuuros, Waxyigu magiciisa ayuu ku xusay, oo wuxuu sababay in la qoro diiwaan ku saabsan hawsha dhabta ah ee uu qaban lahaa isagoo magaalada Baabuloon ku qabsanaya iyadoo aan laga warqabayn, isla markaana diyaarinaya jidka sii-deynta carruurtii maxaabiisnimada.” Prophets and Kings, 551.

Kuuros sidoo kale wuxuu ahaa astaan u ah calaamadihii ka horreeyey 1798. Taariikh-yahannadu si aad ah uguma cadda xukunkii Daariyos iyo Kuuros, laakiin Erayga Ilaah waa cad yahay. Boqortooyadii Maadoo-Faaris waxay ka dambaysay Boqortooyadii Baabuloon, oo boqorkii ugu horreeyey ee Maadoo-Faarisna wuxuu ahaa Daariyos, in kastoo adeerkiis Kuuros uu ahaa jeneraalka qabsaday Baabuloon habeenkii xafloodii ugu dambaysay ee Belshaasar. Kuuros iyo Daariyos labaduba waxay astaan u yihiin wakhtiga dhammaadka maxaabiisnimadii toddobaatanka sannadood, taas oo matalaysa wakhtiga dhammaadka ee 1798, taas oo sidoo kalena astaan u ah wakhtiga dhammaadka ee 1989.

Wakhtiga ugu dambaysta ah ee taariikhda Muuse waxaa lagu calaamadeeyey dhalashooyinka Haaruun iyo Muuse, iyadoo u dhexeeyey saddex sannadood. Taariikhdaasu waxay si aad u qumman u sii tusaalaysay taariikhda Masiixa, oo wakhtiga ugu dambaysta ah ee taariikhdaasna waxaa lagu calaamadeeyey dhalashadii Yooxanaa, iyo lix bilood dabadeed dhalashadii ina-adeerkiis Ciise. Wakhtiga ugu dambaysta ahi wuxuu leeyahay laba calaamadood oo jidka ah, oo Daariyos iyo Kuuro labaduba waxay calaamadeeyaan dhammaadka maxaabiisnimadii toddobaatan sannadood, taas oo sii tusaalaysay dhammaadka maxaabiisnimadii kun iyo laba boqol iyo lixdan sannadood. Nabarkii dhimashada lahaa ee bahalkii baadariga ee 1798, waxaa xigay sannadkii xigay dhimashadii kii fuulay oo xukumayey bahalkaas. Sannadkii 1989 Reagan iyo Bush kii koowaad labaduba waxay ahaayeen madaxweynayaal.

Kuuro wuxuu calaamadeeyaa astaamaha ku dhawaaqa imaanshaha wakhtiga dhammaadka, wuxuuna calaamadeeyaa wakhtiga dhammaadka. Wuxuu calaamadeeyaa kororka aqoonta, iyo xoojinta farriintii kowaad marka malaa'ig samada ka soo degto, wuxuuna calaamadeeyaa hawsha markaas la qabto ee dhidibbada loo dhigayo, hawsha dhismaha macbudka, iyo imaanshaha malaa'igtii saddexaad marka Rasuulka Axdiigu si kedis ah ugu yimaado macbudkiisa.

Sannaddii saddexaad oo Kuuro oo ahaa boqorkii Faaris ayaa wax loo muujiyey Daanyeel oo magiciisii la odhan jiray Belteshaasar; oo waxaasuna run bay ahaayeen, laakiin wakhtigii loo qabtay wuu dheeraa; oo isna waxaasuu gartay, oo riyada ayuu waxgarasho ka helay. Waagaas aniga Daanyeel ahu saddex toddobaad oo dhan ayaan barooranayay. Kibis macaan ma aanan cunin, hilib iyo khamrina afkayga ma soo gelin, oo innaba isma aanan subkin ilaa saddexdii toddobaad oo dhan ay ka dhammaadeen. Oo maalintii afar iyo labaatanaad ee bisha kowaad, anigoo jooga webiga weyn agtiisa oo la yidhaahdo Xiddeqel. Daanyeel 10:1-4.

Astaamaha Kuuro iyo Belteshaasar waxay matalaan taariikh nebiyadeed oo gaar ah maalmaha ugu dambeeya. Astaanta Belteshaasar waxay ina ogeysiinaysaa in dadka la matalayaa ay yihiin boqol iyo afartan iyo afarta kun, kuwaas oo ah jiilka ugu dambeeya ee dadka axdiga. Waxaa lagu meeleeeyey taariikhda nebiyadeed ee uu Kuuro matalayo, taas oo matalaysa taariikhda ka horraysay 1798, iyo 1989, iyo Sebtembar 11, 2001, waayo Kuuro wuxuu matalaa dhammaan calaamadahaas taariikheed. Waxa uu sidoo kale matalaa niyad-jabkii Luulyo 18, 2020, iyo xitaa sharciga Axadda ee dhowaan iman doona ee Maraykanka. Furaha lagu ogaado meesha aragtidiis ugu dambaysay ee Daanyeel si nebiyadeed loogu meeleeeyey waxaa lagu gartaa waxa Daanyeel og yahay.

Aayadda koowaad Daanyeel (Beelteshasar) wuxuu leeyahay garasho ku saabsan labadaba “waxii” iyo sidoo kale “riyada”. “Waxii” waa erayga Cibraaniga ah ee “dabar,” oo macnihiisu yahay “eray”, waxaana Jibriil u adeegsadaa inuu ku matalo riyada “chazon” ee laba kun iyo shan boqol iyo labaatann sannadood (“toddoba wakhti”). “Riyada” ku jirta aayadda koowaad, oo Daanyeel uu fahmayo, waa riyada “mareh” ee laba kun iyo saddex boqol oo sannadood. Dadka axdiga Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya ma ay fahmin “toddobada wakhti,” wakhtigii dhammaadka ee 1989. Ma ay fahmin “toddobada wakhti” ilaa ka dib Sebtembar 11, 2001, sidaas darteed Daanyeel waa inuu ku sugan yahay wakhtiga dhaqdhaqaaqa dib-u-habaynta nebiyadeed ee uu Kuuro matalo ka dib Sebtembar 11, 2001, waayo Daanyeel, isagoo matalaya dhaqdhaqaaqa nebiyadeed ee ugu

dambeeya, wuxuu fahmayaa labadaba “waxii” iyo “riyada”.

Daniyel waxaa lagu aqoonsaday inuu ku jiray muddo baroor-diiq ah oo ah kow iyo labaatan maalmood. “Maalmahaas” baroor-diiqda ah gudaheeda Daniyel wuxuu fahmay “arrinta,” sidoo kalena wuxuu helay garasho ku saabsan “riyada.” Runta uu “arrintu” matalayay waxaa loo muujiyey Daniyel intii lagu jiray maalmaha baroor-diiqda. Dadka Ilaah waxaa lagu matalaa inay “barooranayaan” khadadka dib-u-habaynta wax yar ka hor Qaylada Saqda Dhexe. Baroorashadu waxaa lagu matalaa Maarta iyo Maryan oo u barooranaya Laasaros, wax yar ka hor Gelitaankii Guusha. Waxaa lagu muujiyey niyad-jabkii ka dambeeyey niyad-jabkii ugu horreeyey ee taariikhda Milleriyiinta sida uu Yeremyaah u muujiyey.

Erayadaadii waa la helay, anna waan cunay; eraygaaguna wuxuu ii noqday farxad iyo rayraynta qalbigayga; waayo, magacaaga ayaa laygu yeedhaa, Rabbiyow Ilaaha ciidammada. Maan fadhiisan shirkii kuwa wax quudhsada, kumana aanan rayrayn; kaligay baan fadhiistay gacantaada aawadeed; waayo, waxaad iga buuxisay cadho. Bal maxaa xanuunkaygu u yahay mid joogto ah, oo nabarkayguna aan bogsan karin, kaas oo diida in la bogsiiyo? Ma waxaad ii noqonaysaa gebi ahaanba sida mid beenaale ah, iyo sida biyo baaba’a? Yeremyaah 15:16–18.

Yeremyaah “ma uu farxin,” sida ay dadkii Sodom iyo Masar ugu farheen Muujintii cutubka kow iyo tobnaad, dhimashadii labada markhaati. “Inaan la farxin” waa in la baroor-diiqo. Baroorashadii Belteshaasaar waxay qeexaysaa baroorashada la xidhiidha dhimashada labada markhaati. Luulyo 18, 2020, iyo Noofambar 3, 2020, labada markhaati ee geeska Protestant-ka runta ah iyo geesaha Jamhuuriga ee bahalka dhulka ayaa lagu dilay jidadka Sodom iyo Masar, halkaas oo sidoo kale Rabbigeenna lagu qodbay iskutallaabta. Markii Rabbigeenna la qodbay iskutallaabta, xertiisii waxay bilaabeen inay baroor-diiqaan. Labadaas markhaati waxaa lagu matalay Muujintii cutubka kow iyo tobnaad sidii Muuse iyo Eliyaah.

Waxaa Qorniinka ku jira shan tixraac oo Masiixa ugu yeedhaya Miikaa’iil: saddex ku jira kitaabka Daanyeel, mid ku jira kitaabka Yuudas, iyo mid kale oo ku jira kitaabka Muujintii. Cutubka tobnaad, oo aynu hadda ka fiirsanayno, Miikaa’iil laba jeer baa lagu xusay, aayadaha saddex iyo toban iyo kow iyo labaatan, dabadeedna mar kale cutubka laba iyo tobnaad, aayadda koowaad. Isaga waxaa lagu aqoonsaday Muujintii laba iyo tobnaad, aayadda toddobaad. Kitaabka Yuudas, Miikaa’iil waxaa lagu aqoonsaday inuu soo sara kiciyey Muuse, kaas oo Muujintii cutubka kow iyo tobnaad ku yahay mid ka mid ah markhaatiyaasha mayd ahaan waddada u yaal.

Sidaa darteed waxaan idin xusuusinayaa, in kastoo aad mar hore tan u ogeydeen, in Rabbigu, markii uu dadka ka samatabbixiyey dalkii Masar, dabadeed halaagay kuwii aan rumaysan. Malaa’igtii aan xajisan darajadoodii hore, balse ka tagtay hoygoodii qudhooda, wuxuu ku xidhay silsilado weligeed ah oo gudcur ku hoos jira ilaa xukunka maalinta weyn. Sidaas oo kale Sodom iyo Gomora iyo magaalooyinkii ku wareegsanaa, iyadoo si la mid ah isu dhiibay sinada oo raacay jidh qalaad, waxaa loo dhigay tusaale ahaan, iyadoo la ildaran aargudashada dab weligeed ah. Sidaas oo kalena riyayaashan wasakhaysan jidhka way nijaaseeyaan, taliska way quudhsadaan, oo karaamooyinka way caayaan. Habase yeeshee Mikaa’iil oo ah malaa’igta sare, markii uu Ibliiska la murmay oo uu kaga doodayey meydkiisii Muuse, kuma dhicin inuu ku soo oogo eed cay ah, laakiin wuxuu yidhi, Rabbigu ha ku canaanto. Yuudas

Kitaabka Yuudas, marka laga hadlayo macnaha Sodom iyo Masar labadaba, kuwaas oo matalaya magaalada weyn ee Muuse iyo Eliyaas lagu dilo Muujintii cutubka kow iyo tobnaad; Masiix, oo uu matalo Miikaa'iil, wuxuu sara kiciyaa jidhka Muuse. Muuse iyo Eliyaas waxay ku dhinteen saddex maalmood iyo badh oo astaan ah Muujintii cutubka kow iyo tobnaad, oo maalmaha baroorta ee Belteshaasarna way dhammaadaan marka Miikaa'iil samada ka soo dego. Tuducba tuduc dushiisa, Daanyeel cutubka tobnaad aayadaha koowaad ilaa afraad, waxay tilmaamayaan xilliga baroorta ee ku soo dhammaanaya marka labada markhaati Miikaa'iil sara kiciyo.

Waxaannu daraasaddan ku sii wadi doonnaa maqaalka xiga.

“Aabbuhu wuxuu Muuse iyo Eliyaah u doortay inay noqdaan rasuulladiisa loo diro Masiixa, oo ay ku ammaanaan nuurka Jannada, oo ay la wada hadlaan isaga wax ku saabsan silicii soo socday, maxaa yeelay dhulka waxay ugu noolaayeen sidii dad; waxay soo mareen murugada iyo silica aadanaha, waxayna la damqan kareen tijaabada Ciise ee noloshiisii dhulka. Eliyaah, booskiisii nebi u ahaa Israa'iil, wuxuu matalayay Masiixa, shaqadiisuna waxay, ilaa heer, la mid ahayd tii Badbaadiyaha. Muusena, isagoo ahaa hoggaamiyihii Israa'iil, wuxuu istaagay meeshii Masiixa, isaga oo la wada hadlayay oo raacayay tilmaamihiisa; sidaas daraaddeed, labadan, oo ka mid ahaa dhammaan ciidammadii ku soo ururay hareeraha carshiga Ilaah, ayaa ugu habboonaa inay u adeegaan Wiilka Ilaah.”

“Markii Muuseh, isagoo ka cadhaysan rumaysadla'aanta reer binu Israa'iil, dhagaxii cadho ku dhuftay oo uu siiyey biyihii ay u qaylinayeen, ammaantii ayuu naftiisa u qaatay; waayo maskaxdiisu waxay si weyn ugu mashquushay mahadnaqla'aanta iyo madax-adaygga Israa'iil, sidaas darteedna wuxuu ku guuldarraystay inuu Ilaah maamuuso oo magiciisa weyneeyo, isagoo samaynaya falka uu Isagu ku amray inuu sameeyo. Waxay ahayd qorshaha Kan Qaadirka ah in marar badan reer binu Israa'iil lagu keeno meelo ciriiri ah, dabadeedna, markay baahidu aad ugu weyn tahay, uu xooggiisa ku samatabbixiyo, si ay u gartaan daryeelkiisa gaarka ah ee uu u hayo, oo ay magiciisa u ammaanaan. Laakiin Muuseh, markii uu isu dhiibay damacyada dabiiciga ah ee qalbigiisa, wuxuu naftiisa u qaatay sharaftii Ilaah ku habboonayd, wuxuu ku dhacay awoodda Shayddaanka hoosteeda, waxaana laga mamnuucay inuu galo dalkii ballanqaadka. Haddii Muuseh adkaystay, Rabbigu wuxuu gaadhsiiin lahaa dalkii ballanqaadka, dabadeedna Jannada ayuu u qaadi lahaa isagoo aan dhimasho arag.”

“Siday ahayd, Muuse wuxuu dhex maray dhimasho, laakiin Wiilka Ilaah ayaa Samada ka soo degay oo soo sara kiciyey isaga ka hor intaanu jidhkiisu qudhun arag. In kasta oo Shayddaan uu Mikaa'iil kula murmay jidhka Muuse, oo uu ku andacooday inuu yahay ugaadhsiisii xaqa ahayd, haddana kama uu adkaan Wiilka Ilaah; Muusena, isagoo leh jidh la soo sara kiciyey oo la ammaanay, ayaa loo qaaday daaraha Samada, oo wuxuu hadda ka mid ahaa labadii la maamuusay, oo Aabbuhu u wakiishay inay Wiilkiisa u adeegaan.

“Markay u oggolaadeen inay hurdo si weyn uga adkaato, xertii waxay waayeen wada hadalkii dhex marayey farriintii samada ka timid iyo Bixiyihii ammaanta lagu sharfay. Laakiin markay si kedis ah uga toosaan hurdo qoto dheer, oo ay arkaan muuqaalka sarraysiinta leh ee hortooda yaal, waxaa ka buuxsanaa rayrayn iyo cabsi-qaddarin. Markay eegaan wejiga ifaya ee

Sayidkooda ay jecel yihiin, waxaa ku khasbanaata inay indhahooda gacmahooda ku daboolaan, iyagoo si kale aan u adkaysan karin ammaanta aan la sheegi karin ee huwan jirkiisa, taas oo soo daysa fallaaro iftiin ah oo la mid ah kuwa qorraxda. Muddo gaaban xertii waxay indhahooda ku arkaan Sayidkooda oo la ammaanay oo la sarraysiiyey hortooda, isla markaana ay sharafeen makhluuqaadka ifaya ee ay garanayeen inay yihiin kuwa Ilaah ugu fadliga badan.” The Spirit of Prophecy, volume 2, 329, 330.